

Govor supervizora Raffi Gregoriana na centralnoj svečanosti povodom obilježavanja obljetnice Brčko Distrikta, 8. ožujka 2009. godine

Vaše ekscelencije, predsjedniče Skupštine, gospodine gradonačelnice, predstavnici katoličke, islamske, jevrejske i pravoslavne zajednice, dragi gosti i prijatelji, dame i gospodo:

Dozvolite mi da prvo čestitam damama Brčkog međunarodni Dan žena i dozvolite mi da svim stanovnicima Brčkog čestitam 9.-tu obljetnicu Distrikta.

Od osnutka Brčko Distrikt je prešao put na kojem je prvo predstavljao simbol društvenog i fizičkog razaranja, a nakon toga simbol napretka i međuetničke suradnje kao i inkubatora reformi u tranziciji iz komunističkog komandnog gospodarstva u demokracijsko tržišno gospodarstvo.

Danas Brčko predstavlja prosperitetnu, multietničku zajednicu čiji teritorij postoji kao kondominijum dva entiteta ali sa sopstvenim institucijama samouprave na koji su, smatra se, entiteti trajno prenijeli svoje ovlasti upravljanja.

Brčko Distrikt je nakon prestanka sukoba postao priča o uspjehu koju su mnogi izučavali, neki su joj zavidjeli, ali je, na žalost, još nitko nije preslikao. Razlog za to može biti to što je njegov uspjeh ovisio prije svega od napora i volje ljudi u Brčkom koji su odlučili da žive zajedno i u

miru. Hrabrost čelnika Distikta i dužnosnika iz prelazne Vlade i Skupštine, uz pomoć međunarodne zajednice putem režima supervizije koji je uspostavljen Prvom arbitražnom odlukom u veljači 1997. godine, takođe je doprinijela takvom ishodu.

Pravni osnovi za Brčko Distrikt se nalaze u dvama aneksima Dejtonskog mirovnog sporazuma: aneksu 4, koji predstavlja Ustav Bosne i Hercegovine, i aneksu 2 u kojem su se strane suglasile sa obvezujućom arbitražom kao i sa arbitražnim odlukama, njihovim aneksima i dopuni, koje je donio Arbitražni tribunal sukladno Ustavu. Upravo se Konačnom odlukom zahtijevala izrada Statuta, koji je već nekoliko puta ažuriran kako bi se poboljšala struktura, efikasnost i postupci u upravi Distrikta tako da ni jedna grupa ne može dominirati drugom.

Uz usvajanje ustavnog amandmana kojim se Brčko Distrikt stavlja pod zaštitu Ustava Bosne i Hercegovine, i kojim se Brčko Distriktu omogućava pristup Ustavnom sudu, došlo je vrijeme da se predvidi kraj supervizije. Uz pristup koji će time biti omogućen Brčko Distriktu ka Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine, koji će donositi odluke sukladno odlukama Arbitražnog tribunala, sam Tribunal od tada neće biti potreban. Uskoro će Vlada i stanovnici Brčkog imati potpunu odgovornost za zajednicu čiju izgradnju su pomogli. Ali oni neće ostati sami. Snage EUFOR-a ostaju ovdje, Sjedinjene američke države grade svoje najveće veleposlanstvo u regionu grade u Sarajevu koja ima osoblje koje će biti zaduženo da prati dešavanja u Brčkom. OESS ostaje ovdje, a prisustvo Europske Unije se sve više osjeća imajući u vidu nedavni posjet velikog broja veleposlanika zemalja članica Europske Unije Brčko Distriktu, koji ne samo što su time pokazali interes za ostvarenj napredak u upravljanju već i za direktne strane investicije. Svjetska banka takođe pruža pomoć kada je u pitanju privatizacija luke i drugi veliki infrastrukturni projekti. Prisustvo hrvatskog veleposlanika je još jedan pokazatelj prijateljstva i podrške te zemlje Distriktu.

Ohrabren sam nastojanjima Narodne Skupštine Republike Srpske i Parlamentarnom Skupštinom Bosne i Hercegovine da pomognu u rješavanju situacije i usvoje ustavni amandman koji je neophodan kako bi se osigurao status Brčkog unutar ustavno-pravnog okvira Bosne i Hercegovine.

Početkom ovog tjedna Zastupnički dom je u prvom čitanju usvojio amandman o Brčko Distriktu sa 38 glasova za i samo jednim glasom protiv. Dan poslije, Dom naroda je taj isti amandman usvojio jednoglasno. Ovdje u Brčkom su prethodno svi zastupnici stranaka u Skupštini jednoglasno usvojili Rezoluciju kojom pozivaju Parlamentarnu skupštinu BiH da usvoji ovaj amandman.

Mi ovdje u Brčkom, kao i Vijeće za sprovedbu mira, smo jedinstveni u tome da vas, u Parlamentarnoj skupštini BiH, pozivamo da usvojite amandman u najkraćem mogućem vremenskom roku.

Zasigurno možemo biti ohrabreni time koliki smo put prešli: ono što je, za mnoge dugi niz godina, predstavljalo ničiju zemlju, ogled međunarodne zajednice, sada je široko priznato u okviru svog jedinstvenog i zavidnog pravnog statusa kao Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine i time se svi možemo ponositi.

Na kraju žao mi je što Severina nije ovdje ali se nadam da ćete naći za shodno i da sljedeće godine za 10. obljetnicu pozovete Lepu Brenu.

Hvala vam.